

22ste vergadering

Dinsdag 21 maart 2006

Aanvang 10.15 uur

Voorzitter: Timmerman-Buck

Tegenwoordig zijn 70 leden, te weten:

Van de Beeten, Van den Berg, Bierman-Beukema toe Water, Biermans, Broekers-Knol, Van den Broek-Laman Trip, Van Dalen-Schiphorst, Dees, Doek, Doesburg, Dölle, Van Driel, Dupuis, Eigeman, Engels, Essers, Franken, Van Gennip, De Graaf, Hamel, Hessing, Van Heukelum, Hoekzema, Ten Hoeve, Holdijk, Jurgens, Kalsbeek-Schimmelpenninck van der Oije, Ketting, Klink, Kox, Van der Lans, Van Leeuwen, Leijnse, Lemstra, Van der Linden, Linthorst, Luijten, Maas-de Brouwer, Meulenbelt, Middel, Van Middelkoop, Nap-Borger, Noten, Van den Oosten, Pastoor, Platvoet, Pruiksma, Putters, Van Raak, Rabbinge, Rosenthal, Russell, Schouw, Schuyer, Slagter-Roukema, Swenker, Sylvester, Tan, Terpstra, Van Thijn, Thissen, Timmerman-Buck, Vedder-Wubben, Wagemakers, Walsma, Werner, Westerveld, Witteman, Woldring en De Wolff,

en de heer Bot, minister van Buitenlandse Zaken, de heer Kamp, minister van Defensie, en de heer Van der Knaap, staatssecretaris van Defensie.

□

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden:

Meindertsma en Schuurman, wegens bezigheden elders.

Deze berichten worden voor kennisgeving aangenomen.

De **voorzitter**: De ingekomen stukken staan op een lijst die in de zaal ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

(Deze lijst is, met de lijst van besluiten, opgenomen aan het einde van deze editie.)

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede dat van de zijde van de Eerste Kamer de volgende leden als lid van de Tijdelijke Commissie Subsidiariteitstoets zijn voorgedragen:

Door de CDA-fractie de heer Van Gennip, door de PvdA-fractie de heer Eigeman, door de VVD-fractie mevrouw Broekers-Knol, door de fractie van GroenLinks de heer Platvoet, door de SP-fractie de heer Kox en door de fractie van de ChristenUnie de heer Van Middelkoop.

Als plaatsvervangende leden zijn voorgedragen:

Door de CDA-fractie de heer Van de Beeten, door de PvdA-fractie de heer Jurgens, door de VVD-fractie de heer Dees, door de fractie van D66 de heer Schuyer en door de LPF-fractie de heer Hessing.

Met de instelling van een Tijdelijke Commissie Subsidiariteitstoets heeft de Tweede Kamer op 20 december 2005 en de Eerste Kamer op 31 januari 2006 ingestemd. De constituerende vergadering van deze commissie is voorzien voor 28 maart 2006.

Aan de orde is de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Wijziging van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek in verband met de wijziging van bepalingen voor de financiële verslaggeving door verzekeringsmaatschappijen (28799);**
- **het wetsvoorstel Wijziging van de Wet stedelijke vernieuwing (wijziging in verband met het aanwijzen van een niet-rechtstreekse gemeente als rechtstreekse gemeente gedurende een investeringstijdvak stedelijke vernieuwing) (30236);**
- **het wetsvoorstel Wijziging van de Wet milieubeheer ten behoeve van de implementatie van richtlijn nr. 2004/101/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 27 oktober 2004 houdende wijziging van Richtlijn 2003/87/EG tot vaststelling van een regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten binnen de Gemeenschap, met betrekking tot de projectgebonden mechanismen van het Protocol van Kyoto (PbEU L 338) en de uitvoering van de op de goedkeuring van projectactiviteiten betrekking hebbende onderdelen van het op 11 december 1997 te Kyoto totstandgekomen Protocol van Kyoto bij het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering (Trb. 1998, 170, en 1999, 110) (Implementatiewet EG-richtlijn projectgebonden Kyoto-mechanismen) (30247);**
- **het wetsvoorstel Verlenging van de Tijdelijke instellingswet Raad voor strafrechttoepassing en jeugdbescherming II (30469).**

Voorzitter

Deze wetsvoorstellen worden zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

Aan de orde is de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Vaststelling van de begrotingsstaat van het Ministerie van Defensie (X) voor het jaar 2006 (30300-X) (exclusief onderdeel NAVO).**

De **voorzitter**: Ik heet de minister en de staatssecretaris van harte welkom in dit huis.

De beraadslaging wordt geopend.

De heer **Middel** (PvdA): Voorzitter. Ik sta hier een beetje ongelukkig, niet alleen omdat ik van een kruk gebruik moet maken, maar ook omdat de behandeling – anders dan voorgaande jaren – gesplitst is. Wij praten nu over Defensie en mogen nog niet over het onderdeel NAVO praten, terwijl Defensie natuurlijk alles met de NAVO te maken heeft en andersom. Misschien ligt het aan mij, maar op een onbewaakt moment – en ik kijk nu naar de heer Van Gennip maar die houdt zich Oost-Indisch doof – is deze zaak uit elkaar getrokken. Tijdens de voorbereiding vroeg ik mij af waar dit voor nodig is. De minister van Buitenlandse Zaken heeft nu een paar vrije uren, maar de minister van Defensie niet omdat hij blijft zitten bij de behandeling van het NAVO-hoofdstuk. Het is gekunsteld. Volgend jaar moeten wij dit niet opnieuw doen.

De bijdrage van de PvdA-fractie zal op dit beleidsterrein korter zijn dan men gewend is, omdat wij bij de behandeling van het NAVO-onderdeel verdergaan. Bij die behandeling zal ik spreken over de invloed van Nederland op het NAVO-beleid ten aanzien van Centraal- en Oost-Europa. Dit is zeer actueel, gezien de situatie van dit moment in Belarus. In het recente verleden probeerde de NAVO al dan niet via Poetin enige invloed uit te oefenen op ontwikkelingen in bijvoorbeeld de zuidelijke Kaukasus en de Oekraïne. Ik vraag mij af waarom dit nu met betrekking tot Wit-Rusland niet of nauwelijks gebeurt. Ik kom hierop vanmiddag terug.

Het gaat nu over de Defensieparagraaf. Toen twee weken geleden de heer Van Aartsen, destijds de politieke aanvoerder van de VVD, besloot om ermee op te houden, dacht ik dat Defensie de zoveelste nieuwe minister kreeg. Het is geen rare gedachte als de huidige minister van Defensie had geopteerd voor het aanvoerschap of het politieke leiderschap van de VVD. Daar kon Van Aartsen alleen maar van dromen. Dat is niet gebeurd en de minister heeft voor de tweede keer voor dit departement gekozen. De eerste keer deed hij dit toen de kabinetsformatie van 2003 aan de orde was en hij moest kiezen tussen Integratie en Defensie. Hij koos toen voor Defensie, een departement dat hij "erbij deed", nadat de heer Korthals om bekende redenen aftrad en minister Kamp het departement van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening wel interessant vond, maar niet dermate interessant dat er nog geen hobby daarnaast kon worden uitgevoerd.

Al met al hebben wij te maken met een minister die al langer zit dan veel voorgangers en dat is een goede zaak. Verleden jaar zei ik al, en dat herhaal ik graag, dat wij

een goede minister van Defensie hebben. Het is alleen jammer dat hij in het verkeerde kabinet zit! Dit betekent overigens niet dat ik het op alle punten met hem eens ben.

Bij de vorige beleidsdebatten heeft de PvdA-fractie twee centrale thema's naar voren gebracht: de reorganisatie van de krijgsmacht en de troepenuitzending. Het eerste vond plaats in 2004 en het tweede in het afgelopen jaar. Het ligt daarom voor de hand dat ik bij deze onderwerpen stil sta. De vraag luidt natuurlijk hoe het er op dit moment uit ziet. Gewoontegetrouw wordt het werk van onze partijgenoten aan de overzijde van het Binnenhof niet overgedaan. Onze benadering is meer beschouwend, afstandelijker maar niet minder kritisch. Wij hopen op een gedachtewisseling in plaats van op een uitwisseling van standpunten. Hier wordt geen partijpolitiek bedreven. Er zijn nauwelijks ruzies, dus is er ook nauwelijks pers aanwezig. Wij kunnen open met elkaar van gedachten wisselen.

Bij de troepenuitzendingen stuiten wij op een paradox. Op dit moment moeten verplicht negenduizend personen afvloeien, terwijl Defensie de grootst mogelijke moeite heeft om nieuw personeel aan te trekken voor de uitzendingen die in aantal en intensiteit toenemen. In NAVO-verband vinden meer en zwaardere uitzendingen plaats. Ik wijs op de uitzending naar Afghanistan nu, vergeleken bij twee jaar geleden toen wij een schip naar West-Afrika stuurden waar iedereen gewoon aan boord moest blijven. Ook voor aflossing zijn veel mensen nodig. Slagen wij daarin? Hebben wij voldoende adequaat opgeleide en gemotiveerde mensen? Overigens steunt de PvdA de minister op dit punt. Een baan bij Defensie is nu iets heel anders dan in de tijd van de Koude Oorlog. Toen kon je binnen kantooruren werken en was je meestal in het weekend vrij. Het was een baan voor het leven. Inmiddels is er wel iets veranderd nu er sprake is van vrede tussen staten.

Wekt Nederland niet de schijn het beste jongetje van de klas te willen zijn? Aan de hand van cijfers die ik verleden jaar verstrekte bleek dat Nederland op dit terrein bij de top-5 van de krijgsmachten in de wereld behoort. Moeten wij nu het beste jongetje van de klas blijven? Moeten wij in zekere zin kwispelend achter Bush en Blair aan blijven lopen? Hoe lang kun je daarmee doorgaan?

Ik hoor steeds meer pleidooien voor een integratie van krijgsmachttaken bij taken op het terrein van veiligheid, zorg en terrorismebestrijding. Mijn fractie meent dat ons al genoeg angst wordt aangejaagd als het gaat om terrorismebestrijding. Een leger hoort in de kazerne of op een oefenterrein, maar niet op straat. Generaals hebben, zeker in een democratie, niets anders te doen dan troepen te commanderen. Zij zijn dus niet nodig voor burgeractiviteiten. De uitzondering die deze regel bevestigt, wordt gevormd door de marechaussee die meer met de reguliere politie kan of moet samenwerken. Ik denk daarbij aan object- en grensbewaking, materieel-uitwisseling, interventie en arrestatieteams. In de afgelopen jaren is de reorganisatie van de krijgsmacht bijna voltooid. De marechaussee heeft hierbij nadrukkelijk een taak. Is voldoende rekening gehouden met de samenhang tussen marechausseetaken en reguliere politietaken?

Het tweede thema betreft de vraag in hoeverre wij zelfstandig beleid voeren of achter Amerika en Engeland aanlopen. De Nederlandse krijgsmacht gaat naar